

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้มนุษย์สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันและนำความเจริญมาสู่สังคม (วัลภา จินตะเสวี และคณะ 2528 : 29) มนุษย์ใช้ภาษาในการสื่อสาร เพื่อถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึก เพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ตนต้องการและเพื่อความเข้าใจอันดีต่อกัน ในอดีตความจำเป็นในการรู้และใช้ภาษาจำกัดอยู่เพียงเฉพาะบุคคลในกลุ่มชนชาติของตน แต่เมื่อความเจริญก้าวหน้าทางด้านอุตสาหกรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีมากขึ้น อีกทั้งความสะดวกรวดเร็วในการคมนาคม ทำให้ชนชาติต่าง ๆ มีการติดต่อกันอย่างใกล้ชิดและมีการพึ่งพาอาศัยกันมากขึ้น การเรียนรู้ภาษาเพื่อเป็นสื่อกลางจึงทวีความสำคัญยิ่งขึ้น ภาษาต่างประเทศที่มีความสำคัญในฐานะภาษาสากลที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารกับนานาประเทศ คือ ภาษาอังกฤษ (สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ 2534 : 1)

คนไทยให้ความสำคัญแก่ภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศมาเป็นเวลาช้านาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคของการพัฒนาประเทศสู่ความเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่เช่นในปัจจุบัน ดังจะเห็นได้จากการที่นักเรียน นักศึกษา เลือกเรียนวิชาภาษาอังกฤษมากกว่าภาษาอื่น (สมิตรา อังวัฒนกุล 2531 : 9) ทั้งนี้เพราะความเคลื่อนไหวของโลกทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ตลอดจนด้านวิชาการ ล้วนนำเสนอเป็นภาษาอังกฤษแทบทั้งสิ้น ประกอบกับภาษาอังกฤษมีบทบาทสำคัญในงานอาชีพหลายสาขา ดังนั้น ผู้ที่มีความรู้ทางภาษาอังกฤษนับว่าได้เปรียบทั้งในการเลือกประกอบอาชีพและความก้าวหน้าในการทำงาน (อาจิณ มารีประสิทธิ์ 2532 : 76) ซึ่งยืนยันได้จากการประกาศรับสมัครงานตามหน้าหนังสือพิมพ์ว่า คุณสมบัติหนึ่งที่พึงประสงค์ คือ สามารถพูดและเขียนภาษาอังกฤษได้

จุดมุ่งหมายสำคัญของการเรียนรู้ภาษาอังกฤษซึ่งปรากฏในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ฉบับปรับปรุง (กระทรวงศึกษาธิการ 2533 : 19) และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายพุทธศักราช 2524 ฉบับปรับปรุง (กระทรวงศึกษาธิการ 2533 : 16) มุ่งให้ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสามารถนำภาษาที่เรียนไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ในการประกอบอาชีพ และในการศึกษาต่อระดับสูงขึ้นไป

ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ ทักษะฟัง-พูดมีความสำคัญมากกว่าทักษะอ่านและเขียน (Donald Campbell, et al. 1983 : 4) ทั้งนี้เนื่องจากทักษะฟัง-พูดเป็นทักษะสำคัญในการสื่อสาร และการสื่อสารโดยตรงจะไม่อาจเกิดขึ้นได้เลยถ้าผู้ที่เราจะสื่อสารด้วยไม่สามารถเข้าใจความหมายของถ้อยคำที่เราถาม หรือไม่สามารถพูดโต้ตอบเราได้ สุมิตรา อังวัฒนกุล (2535 : 55) กล่าวถึงความสำคัญของทักษะฟัง-พูดไว้ว่า ทักษะฟัง-พูดเป็นพื้นฐานที่นำไปสู่การอ่านและการเขียน

แม้ว่าความสามารถในทักษะฟัง-พูดจะมีความสำคัญมาก แต่จากสภาพการจัดการเรียนการสอนในประเทศไทยพบว่ายังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เมื่อพิจารณาจากผลการวิจัยเกี่ยวกับระดับความสามารถในทักษะฟัง-พูดที่พบว่า ความสามารถในการฟัง-พูดของนักเรียนไทยจัดอยู่ในระดับต่ำมาก ทั้งนี้จากการศึกษาระดับความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย โดย กมลทิพย์ เสวตมาลย์ (2529 : 48-49) และ เนาวรัตน์ พงษ์เกษมพรกุล (2531 : 59-60) ซึ่งแบ่งระดับความสามารถในการฟังออกเป็น 5 ระดับ ตามแนวคิดของ รีเบคคา เอ็ม วาเล็ทท์ และ เรอเน เอส ดิสิค (Rebecca M. Valette and Renee S. Disick) ผลปรากฏว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายมีความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษไม่ถึงระดับที่ 3 ขึ้นถ่ายโอน และจากการศึกษาระดับความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย โดย กาญจนา จงอุตสาห์ (2531 : 58-61) และ สุสิริรัตน์ ภัทรานนท์ (2531 : 56-57) ซึ่งแบ่งระดับความสามารถในการพูดออกเป็น 5 ระดับเช่นกัน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายมีความสามารถในการพูดเพียงระดับที่ 1 ขึ้นกลไก

สาเหตุที่ความสามารถในทักษะฟัง-พูดของนักเรียนไทยอยู่ในระดับต่ำมากเช่นนี้ เนื่องจากไม่มีโอกาสฝึกทักษะฟัง-พูดอย่างเพียงพอ (Kriengsak Syananondh 1984 : 2136-A) เพราะห้องเรียนมีขนาดใหญ่ ลักษณะการสอนของครูเป็นการบอกเนื้อหาเป็นส่วนใหญ่ มีการสอนบ้าง และการเปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมน้อย ครูและนักเรียนขาดความมั่นใจในตัวเองและไม่กล้าแสดงออก ตลอดจนการที่ครูไทยส่วนใหญ่ใช้ภาษาไทยในการสอนถึงร้อยละ 90 เป็นผลทำให้นักเรียนไม่มีโอกาสเรียนรู้ภาษาอังกฤษจากการฟัง อันเป็นการทำลายโอกาสในการพัฒนาการพูดไปด้วย (กาญจนา จงอุตสาห์ 2531 : 3 ศรีวิชัย สุวรรณกิตติ 2522 : 74-76 Alan Mountford 1986 : 3 และ Keith Maurice 1985 : 19)

การที่ครูจะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถในทักษะฟัง-พูดนั้น ครูต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทจากการเป็นผู้บอกเนื้อหามาเป็นผู้จัดกิจกรรม และสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้ผู้เรียนมีโอกาสนำใช้ภาษามากที่สุด โดยเฉพาะผู้เรียนในระดับต้น ๆ ควรได้ฝึกทักษะฟัง-พูด ร้อยละ 80 ของเวลาเรียน แล้วค่อยลดลงตามลำดับเมื่อเรียนในระดับสูงขึ้น (Mary Finocchiaro 1973 อ้างถึงใน สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ 2534 : 2) กิจกรรมที่จัดควรเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะในลักษณะที่มีความหมาย ไม่ใช่เพียงฝึกแบบกลไกเท่านั้น (Keith Maurice 1985 : 19) แต่ควรเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้ใช้ภาษาที่คล้ายคลึงกับการใช้ภาษาจริงในชีวิตประจำวัน กล่าวคือให้ผู้เรียนได้สวมบทบาทเป็นผู้ฟังและผู้พูด ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถในการฟังควบคู่ไปกับความสามารถในการพูด (Christopher Brumfit 1984 : 87)

การสนทนาที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวันเป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป ผู้เข้าร่วมการสนทนามีเหตุผลส่วนตัวหรือเหตุผลทางสังคมทำให้ต้องสนทนากันและจะได้รับประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่งจากการเข้าร่วมนั้น การสนทนาเป็นไปในลักษณะของการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ทักษะคติและข้อมูลต่าง ๆ ที่มีโดยไม้อาจทำนายได้ว่าจะสนทนาในเรื่องใด เครื่องมือที่ใช้ คือ ภาษาพูด และเมื่อประสบปัญหาในการสนทนาผู้เข้าร่วมสนทนาจะช่วยกันแก้ไขปัญหาด้วยการใช้เทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกัน (David Nunan 1989 : 30-31) ดังนั้น ครูที่นำบทสนทนาที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวันไปใช้สอนควรคำนึงถึงคุณลักษณะดังกล่าวด้วย

เทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกัน (Negotiation for Meaning) นอกจากเป็นลักษณะหนึ่งของการสนทนาในชีวิตประจำวันแล้ว ยังจัดเป็นตัวแปรหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการเรียนภาษาต่างประเทศอีกด้วย (Craig Chaudron 1986 : 709) เนื่องจากพบว่า เป็นเทคนิคซึ่งผู้เรียนที่ไม่ใช่เจ้าของภาษาใช้มากในระหว่างเข้าร่วมการสนทนา (Susan M. Gass 1991 : 69) เพราะช่วยให้ผู้เรียนได้ฟังข้อความในภาษาต่างประเทศซึ่งเป็นการเพิ่มประสบการณ์เกี่ยวกับระบบภาษา นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้เรียนสามารถแสดงความคิดเห็นในระดับที่สูงกว่าความสามารถทางภาษาของตน เฮนรี จี วิตโดว์สัน (Henry G. Widdowson 1990 : 101-107) อธิบายเพิ่มเติมว่า ในการสื่อสารในชีวิตประจำวันมักปรากฏว่ามีการใช้คำพูดที่ไม่ชัดเจนหรือไม่สมบูรณ์ ผู้ฟังต้องอาศัยทั้งความรู้เกี่ยวกับระบบภาษาและประสบการณ์เดิมมาช่วยในการแปลความ แต่ถ้าการแปลความล้มเหลวซึ่งอาจเป็นเพราะขาดประสบการณ์หรือขาดความรู้เกี่ยวกับระบบภาษา ผู้เข้าร่วมการสนทนาสามารถใช้เทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันเข้าช่วยได้ทันที

เนื่องจากความสำคัญของเทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันที่มีต่อการเรียนภาษา ทำให้นักการศึกษาเป็นจำนวนมากสนับสนุนให้สอนเทคนิคนี้แก่ผู้เรียนภาษาต่างประเทศหรือภาษาที่สอง โดยเฉพาะผู้เรียนในระดับเริ่มเรียน (Noel Watts 1989 : 46) โดยให้เหตุผลว่าการที่จะเรียนรู้ภาษาที่สองให้ได้ผล ผู้เรียนจำเป็นต้องอาศัยเทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกัน (Barry McLaughlin 1983 : 119) เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับผู้เรียนในการสื่อสารนอกห้องเรียน เนื่องจากครูไม่อาจสอนทุกอย่างที่ผู้เรียนจำเป็นต้องเรียนรู้ได้ในเวลาอันจำกัดของการเรียนในห้องเรียน และไม่สามารถคอยช่วยเหลือผู้เรียนได้ตลอดเวลา จึงจำเป็นต้องสอนเทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันนี้เพื่อผู้เรียนจะได้นำไปใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Cheryl A. Roberts 1990 : 47) การที่จะนำเครื่องมือหรือเทคนิคนี้ไปใช้ได้โดยอิสระนั้น ผู้เรียนจำเป็นต้องผ่านการฝึกฝนก่อนเพราะผู้เรียนไม่สามารถใช้เทคนิคนี้ได้เองโดยอัตโนมัติ (Richard Allwright 1989 : 168)

ขั้นตอนการสอนเทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันควรเริ่มต้นด้วยการบอกวัตถุประสงค์ของการเรียนแล้วเสนอเนื้อหา (Presentation) ให้ผู้เรียนเข้าใจและเรียนรู้ในรูปแบบบริบทในเรื่องของโครงสร้างทางภาษา ศัพท์ การสื่อความหมายตามจุดมุ่งหมายทางสังคม

ในขั้นนี้ควรใช้ทศนทนาการสอนเพราะทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในบทเรียนที่คล้ายสถานการณ์จริง ซึ่งทำให้เกิดความเข้าใจและนำไปใช้พูดได้ตามต้องการ ในขั้นการฝึก (Practice) ควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เช่น เกม การแสดง และบทบาทสมมติ โดยครูอาจใช้กิจกรรมกลุ่ม กิจกรรมคู่ หรือกิจกรรมเดี่ยว ในการสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกการสนทนาให้มากที่สุด ในขั้นการประเมินผล (Evaluation) ในขั้นนี้ครูควรทำการตรวจสอบการใช้เทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันของผู้เรียนภายหลังการฝึกกิจกรรม เพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน ขั้นตอนสุดท้าย คือ ขั้นตอนถ่ายโอน (Transfer) ในขั้นนี้ควรให้ผู้เรียนนำเทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันที่ฝึกในขั้นการฝึกมาใช้ในสถานการณ์ใหม่ที่ใกล้เคียงกันอย่างเสรี เพราะการควบคุมการแสดงออกของผู้พูดและผู้ฟังไม่จัดว่าเป็นการสื่อสารที่แท้จริง (Roger Scott 1979 อ้างถึงใน Keith Morrow and Keith Johnson 1981 : 72-77)

วิธีการจัดการเรียนการสอนเทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกัน สามารถจัดได้ 2 วิธี คือ การจัดการเรียนการสอนโดยตรงและการจัดการเรียนการสอนโดยอ้อม แนวคิดพื้นฐานของการจัดการเรียนการสอนโดยตรงมาจากความเชื่อที่ว่า การเรียนรู้ภาษาเป็นเรื่องของความรู้ที่ได้มาโดยรู้ตัว ดังนั้น จึงจัดสอนเทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันโดยให้ผู้เรียนตระหนักถึงรูปแบบและความหมาย เพื่อเป็นเครื่องมือแก่ผู้เรียนในการตรวจสอบความถูกต้องของการใช้ภาษาเป้าหมายของตน ส่วนแนวคิดพื้นฐานของการจัดการเรียนการสอนโดยอ้อมมาจากความเชื่อที่ว่า การเรียนรู้ภาษาที่สองและภาษาแม่มีกระบวนการเรียนรู้ที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งการเรียนรู้ภาษาแม่ไม่มีการอธิบายรูปแบบของภาษาแต่อย่างใด การจัดการเรียนการสอนจึงเน้นให้สนทนากันในการทำงานกลุ่ม (Susan M. Gass 1991 : 54-62) และในขณะนั้นผู้เรียนจะได้เรียนรู้เทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันโดยไม่รู้ตัว (Richard W. Schmidt 1990 : 46)

นักการศึกษาหลายท่านได้ทำการศึกษาถึงผลของการจัดการเรียนการสอนทั้ง 2 วิธี ที่มีต่อการเรียนรู้ภาษาที่สอง ผลการศึกษาส่วนใหญ่ชี้ให้เห็นผลดีของการจัดการเรียนการสอนโดยตรง (Richard W. Schmidt 1990 : 135-146) อย่างไรก็ตามแม้ว่าผู้เรียนจะไม่ได้

เรียนรู้โดยตรง แต่ก็ยังพบว่าผู้เรียนสามารถใช้ภาษาได้ถูกต้องเช่นกัน (Peter S. Green and Karlheinz Hencht 1992 : 178) ดังนั้น เรื่องผลของการจัดเรียนการสอนโดยตรงและโดยอ้อมที่มีต่อการเรียนรู้ภาษาที่สองนี้จึงควรได้รับการศึกษาเพิ่มเติม

ดอน เมบิน (Don Maybin 1991 : 10-46) ได้ทำการทดลองสอนเทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันในลักษณะที่ผู้ฟังนำไปใช้แก่นักศึกษาระดับปริญญาเอกชาวญี่ปุ่นจำนวน 20 คน โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ให้กลุ่มหนึ่งเรียนเทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันซึ่งเป็นการจัดการเรียนการสอนโดยตรง ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งให้เข้าร่วมกิจกรรมที่สถานการณ์เป็นตัวกำหนดให้ผู้เรียนใช้เทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันซึ่งเป็นการจัดการเรียนการสอนโดยอ้อม ผู้วิจัยทำการทดสอบก่อนและหลังการสอน ผลปรากฏว่า ทั้งสองกลุ่มให้ผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อีกสองเดือนต่อมาผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างประชากรจากทั้งสองกลุ่มไปทำกิจกรรมการสนทนา ผลการสังเกตพบว่า ตัวอย่างประชากรจากกลุ่มที่ได้เรียนรู้เทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันจากการจัดการเรียนการสอนโดยตรงสามารถนำความรู้ไปปรับใช้และทำกิจกรรมได้ดีกว่า

ด้วยเหตุที่เทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันมีผลต่อการเรียนรู้ภาษาที่สองดังกล่าวข้างต้น ประกอบกับระดับความสามารถทางการเรียนภาษาอังกฤษทักษะฟัง-พูดของนักเรียนไทยทั้งในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายยังอยู่ในระดับต่ำมาก (กมลทิพย์ เสวตมาลย์ 2529 : 49 กาญจนา จงอุตสาห์ 2531 : 61 เนาวรัตน์ พงษ์เกษมพรกุล 2531 : 60 และ สุสิริรัตน์ ภัทรานนท์ 2531 : 57) ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึงผลการใช้เทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษทักษะฟัง-พูดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการเปรียบเทียบว่า นักเรียนที่เรียนเทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันโดยตรงและโดยอ้อมจะมีผลสัมฤทธิ์เหมือนหรือแตกต่างกัน ถ้าแตกต่างกัน กลุ่มใดจะมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่า และกลุ่มใดจะมีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่า

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลของการใช้เทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกัน ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

สมมติฐานของการวิจัย

จากผลการวิจัยของ ดอน เมบิน (Don Maybin 1991 : 10-46) ที่ทำการทดลองสอนเทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันในลักษณะที่ผู้ฟังนำไปใช้แก่นักศึกษาระดับปริญญาเอกชาวญี่ปุ่น จำนวน 20 คน ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มหนึ่งเรียนเทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันโดยตรง อีกกลุ่มหนึ่งเรียนเทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันโดยอ้อม ผลปรากฏว่า ความสามารถในการสื่อสารของทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และผู้เรียนที่ได้รับการสอนเทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันโดยตรงสามารถนำความรู้ไปปรับใช้ได้ดีกว่า ดังนั้น ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานของการวิจัยครั้งนี้ว่า

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนกลุ่มที่เรียนเทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันโดยตรงจะสูงกว่ากลุ่มที่เรียนเทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันโดยอ้อม

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนรัฐบาล
2. ตัวแปรที่ศึกษา
  - ตัวแปรอิสระ คือ เทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกัน
  - ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทักษะฟัง-พูด หมายถึง ความสามารถด้านการฟังและการพูด ซึ่งเป็นผลที่เกิดจากการเรียนการสอนเทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกัน และวัดจากคะแนนที่ได้จากแบบสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ ทักษะฟัง-พูด รายวิชา อ 041 ทักษะฟัง-พูด 1 ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น

เทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกัน หมายถึง การจัดการเรียนการสอน กระบวนการที่ผู้เข้าร่วมการสนทนาร่วมมือกันแก้ไขปัญหา ที่เกิดขึ้นขณะที่กำลังสนทนากันด้วยการนำเอากลวิธีการสื่อสารแบบต่าง ๆ มาใช้ เมื่อคำพูดหรือวลีที่เอ่ยออกมาไม่ชัดเจน ไม่เป็นที่เข้าใจ หรือทำให้เกิดความเข้าใจผิด จนกระทั่งสิ่งที่เป็นปัญหานั้นเป็นที่เข้าใจหรือเป็นที่ยอมรับ ซึ่งประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้ (Don Maybin 1991 : 3-8)

1. ขั้นความเข้าใจ (Comprehension) เมื่อผู้ฟังเกิดปัญหาด้านความเข้าใจ ผู้ฟังต้องยับยั้งการพูดของกลุ่มสนทนา อาจด้วยการใช้ท่าทางหรือคำพูด เช่น ทำท่าสงสัย ยกมือพูดว่า "Excuse me," "Pardon me" หรือกล่าวซ้ำคำพูดที่เป็นปัญหานั้น
2. ขั้นการทำให้หมดข้อสงสัย (Clarification) ผู้ฟังอาจใช้กลวิธีการสื่อสารต่าง ๆ เช่น การขอให้พูดซ้ำ การขอให้พูดช้าลง การขอให้สะกดคำ หรือการขอคำแปล
3. ขั้นการยืนยันความเข้าใจ (Confirmation) เมื่อผู้ฟังเข้าใจในสิ่งที่ เป็นปัญหานั้นแล้ว อาจทำการยืนยันความเข้าใจอีกครั้งด้วยการใช้คำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน การสร้างคำขึ้นใหม่ การพูดอ้อมค้อม การแปลตามตัวอักษร การยืมคำ และการแสดงท่าทาง หรือมีฉะนั้นอาจดำเนินการสนทนาต่อไปแทน

ในการจัดการเรียนการสอนเทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันดังกล่าว ผู้วิจัย ใช้การจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการที่แตกต่างกัน 2 แบบ คือ

แบบที่ 1 การจัดการเรียนการสอนเทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันโดยตรง เป็นการจัดกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนตระหนักถึงขั้นตอน และการใช้เทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันด้วยการวิเคราะห์ และ/หรืออภิปรายเกี่ยวกับขั้นตอนการใช้และสถานการณ์ใน

การนำเทคนิคนี้ไปใช้ แล้วจัดกิจกรรมการฝึกโดยที่ผู้เรียนรู้ตัวว่ากำลังฝึกอะไรและมีประโยชน์อย่างไร

แบบที่ 2 การจัดการเรียนการสอนเทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันโดยอ้อม เป็นการจัดกิจกรรมที่เน้นการสนทนาในลักษณะของการทำงานเป็นกลุ่ม โดยเชื่อว่าขณะนั้นผู้เรียนจะสังเกตและเรียนรู้เทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันโดยไม่รู้ตัว ผู้วิจัยจัดให้ผู้เรียนฟังตัวอย่างบทสนทนาที่มีการใช้เทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกัน แล้วจัดกิจกรรมการฝึกที่สถานการณ์กำหนดให้ผู้เรียนจำเป็นต้องใช้เทคนิคนี้ในการสนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลกัน ทั้งนี้ขณะที่กำลังเข้าร่วมกิจกรรมผู้เรียนไม่ทราบว่าคุณกำลังฝึกใช้เทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกัน

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนดอนพุดวิทยา อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับ กรมวิชาการ ในการสนับสนุนให้ผู้แต่งตำราเรียนบรรจุกิจกรรมที่เกี่ยวกับเทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันไว้ในตำราเรียน และสนับสนุนให้ครูใช้ตำราเรียนนี้ในการสอน
2. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวดวิชาภาษาอังกฤษ จัดการอบรมและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษทักษะฟัง-พูด ด้วยเทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันแก่ครูผู้สอน
3. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษทักษะฟัง-พูด ด้วยเทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกัน
4. เพื่อเป็นแนวทางในการทำวิจัยเรื่องอื่นต่อไป